

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 4Cdo/29/2023                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 3120200888                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27.06.2023                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Mario Dubaň              |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2023:3120200888.2 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Maria Dubaňa a členiek senátu JUDr. Aleny Svetlovskej a JUDr. Nory Halmovej v spore žalobcu F. Š., narodeného X. P. XXXX, C. B., B. XX, zastúpeného advokátom JUDr. Andrejom Cífrom, Lučenec, Janka Kráľa 5/A, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Všeobecná úverová banka, a. s., Bratislava, Mlynské nivy 1, IČO: 31 320 155, zastúpenej advokátskou kanceláriou Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., Poprad, Námestie svätého Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, o zaplatenie 4 595,33 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 14Csp/5/2020, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 15. decembra 2021 sp. zn. 19CoCsp/22/2021, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“, „prvoinštančný súd“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. novembra 2020 č. k. 14Csp/5/2020-253 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 178,33 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 4 178,33 eur od 5. októbra 2019 do zaplatenia (výrok I.), v zostávajúcej časti žalobu zamietol (výrok II.), o trovách konania rozhodol tak, že žalobca má proti žalovanej právo na náhradu trov konania 82 % (výrok III.). V odôvodnení uviedol, že kúpnu zmluvou z 30. apríla 2016 predávajúci Autocentrum AAAAuto a. s. predal žalobcovi ako kupujúcemu osobný automobil značky VW Passat VIN: G. za kúpnu cenu 8 234 eur s tým, že časť kúpnej ceny 830 eur zaplatil žalobca v hotovosti a časť kúpnej ceny 7 404 eur mala byť predávajúcemu uhradená prostredníctvom úveru na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 120163069 (ďalej len ako "zmluva o úvere") uzatvorenej so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s. (právnym predchodcom žalovanej). Úver mal žalobca splatiť 72 mesačnými splátkami vo výške 190,10 eur pri ročnej úrokovej sadzbe 17,37 % a RPMN vo výške 17,37 % pri najvyššej prípustnej výške odplaty 21,06 % a celková čiastka uhradená spotrebiteľom mala byť 13 687,20 eura. Mal za nesporné, že žalobca uhradil na úver celkovú sumu 11 999,33 eur (6 843,60 eur + 5 155,73 eura). Úverom mal byť financovaný doplatok kúpnej ceny za motorové vozidlo VW Passat vo výške 7 404 eur (Predmet

financovania A) a doplnkový tovar a služby (Predmet financovania B): "Carlife Garancia" za 565 eur, balíček povinnej výbavy za 48 eur, bezdrôtová kamera s navigáciou za 189 eur, Wurth Professional za 165 eur, doplnkový zákaznický servis za 350 eur a čierne koberce do auta za 15 eur v spoločnej cene 1 332 eur, ktoré si žalobca objednal na základe ním podpísanej faktúry č. FVAA6181/160612, ktorej vystaviteľom je dodávateľ predmetných služieb spol. AUTOCENTRUM AAAAUTO a. s. Ďalej poukázal na to, že zo záverečných ustanovení kúpnej zmluvy vyplýva, že žalobca obdržal Protokol o skúšobnej jazde a o odovzdaní motorového vozidla VW Passat, v ktorom sú špecifikované parametre a výbava automobilu. Súčasťou výbavy vozidla, ktoré sa predávalo ako ojazdené, neboli balíček povinnej výbavy za 48 eur, bezdrôtová kamera s navigáciou za 189 eur, Wurth Professional za 165 eur ani čierne koberce do auta za 15 eur. Žalobca tvrdil, že si uvedený tovar neobjednal, avšak faktúru, kde je tento tovar uvedený podpísal (č. l. 169 spisu), taktiež podpísal žiadosť o poskytnutie úveru vrátane tovaru uvedeného na faktúre s poznámkou, že žiada poskytnúť úver aj na Predmet financovania B (č. l. 228 spisu) a žiada o poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru 8 736 eur. V čestnom vyhlásení žalobcu (č. l. 122 spisu) tento uviedol, že v prevádzke autobazáru strávil asi 1-2 hodiny, vozidlo si vybral za 10 minút a zvyšok času zabralo schvaľovanie a podpisovanie úveru; mal mu byť sľúbený darček v podobe navigácie (zadarmo) a tvrdil, že si myslí, že mu nebola daná možnosť listiny preštudovať. V konaní pred súdom žalobca tvrdil vo svojej výpovedi, že všetky služby uvedené vo faktúre č. FVAA6181/160612 v spoločnej cene 1 332 eur mali byť zahrnuté v cene auta a že zmluvy, ktoré mu boli predložené na podpis, vôbec nečítal.

1.1. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že kúpna zmluva o kúpe vozidla VW Passat a zmluva o úvere, ktorou sa mal prefinancovať zvyšok kúpnej ceny, sú zmluvami vzájomne závislými a je nevyhnutné ich posudzovať ako jeden celok podľa § 52 a ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto zmluvy sú od seba vzájomne závislé, vznik každej z týchto zmlúv je podmienkou vzniku ostatných zmlúv. Kúpna zmluva obsahuje jasný a určitý prejav vôle žalobcu získať úver v konkrétnej výške 7 404 eur, avšak zo Žiadosti o poskytnutie úveru podpísaného žalobcom je zrejmé, že tento si objednal aj ďalšie služby, špecifikované vo faktúre č. FVAA6181/160612 v spoločnej cene 1 332 eur a na financovanie tohto konkrétneho tovaru, ktorý bol presne špecifikovaný tak vo faktúre ako aj v žiadosti o úver nasledovne (Predmet financovania B): "Carlife Garancia" za 565 eur, balíček povinnej výbavy za 48 eur, bezdrôtová kamera s navigáciou za 189 eur, Wurth Professional za 165 eur, doplnkový zákaznický servis za 350 eur a čierne koberce do auta za 15 eur. Takže zo zmluvy o úvere a predložených dokladov jednoznačne vyplýva, z akého titulu bol s vedomím žalobcu úver navýšený. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca do zmluvy o úvere zahrnul aj služby, o ktoré spotrebiteľ nemal záujem a nedostal za ne žiadnu protihodnotu ako: "Carlife Garancia" za 565 eur a Doplnkový zákaznický servis za 350 eur. Vychádzal z toho, že žalobca o takéto služby nemal záujem, pretože mal dojednané povinné zmluvné poistenie a zákaznický servis mal byť podľa neho v cene auta. Financovanie týchto služieb formou úveru považoval súd prvej inštancie za neprijateľné a neplatné zmluvné podmienky, nakoľko od spotrebiteľa sa požadovalo uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie, resp. sa požadovalo, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe (doplnkový zákaznický servis bez bližšej špecifikácie poskytovaných služieb).

1.2. Súd prvej inštancie ďalej dospel k záveru, že takto bola suma úveru za dodaný tovar (auto) 7 404 eur a príslušenstvo (objednaný tovar) za 417 eur umelo navýšená o služby, za ktoré spotrebiteľ neodstával žiadnu reálnu protihodnotu na sumu o 915 eur vyššiu, na ktoré si mal žalobca požičať od právneho predchodcu žalovanej a keďže zmluva je v tejto časti neplatná, suma úveru mala predstavovať len 7 404 eur (doplatok kúpnej ceny za auto) plus 417 eur (objednaný tovar) spolu 7 821 eur. Suma 915 eur predstavuje dodatočný náklad spojený s úverom a netvorí súčasť istiny. Poznamenal, že zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch jasne rozlišuje medzi poskytnutým úverom a celkovými nákladmi spojenými so spotrebiteľským úverom, preto je vylúčené, aby náklady spojené s poskytnutím úveru tvorili súčasť istiny poskytnutého úveru. V zmysle ustanovenia § 2 písm. g) zákona č. 129/2010

Z. z. o spotrebiteľských úverov do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok. Rozvinul úvahu, že obligatórna obsahová náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere - celková výška poskytnutého spotrebiteľského úveru - musí zodpovedať jej kogentnému pojmovému vymedzeniu; v predmetnej veci spotrebiteľský úver mal byť použitý výhradne na účel financovania doplatku kúpnej ceny osobného automobilu plus objednaného tovaru (koberce, kozmetika, navigácia plus balíček povinnej výbavy za 417 eur) a mal predstavovať sumu 7 821 eur a nie na financovanie ďalších doplnkových služieb, o ktorých spotrebiteľ nevedel, čo konkrétne majú zahŕňať. Z obsahu kúpnej zmluvy ani protokolu o odovzdaní vozidla mu nevyplynulo, že žalobcom osobitne zakúpené príslušenstvo na faktúru bolo súčasťou vozidla. Považoval za nedôvodné žiadať zaplatenie služieb Carlife Garancia, ktoré poskytnúť spotrebiteľ nechcel a nežiadal. Uviedol, že takéto služby v kúpnej zmluve v súvislosti s predajom vozidla dohodnuté nie sú a mal za neprípustné, aby poskytovateľ úveru, premietal do istiny úveru akékoľvek pre klienta spotrebiteľa skryté povinné náklady na financovanie niečoho, čo spotrebiteľ nepožadoval a uzavrel, že takýto postup je možné považovať za nekalú obchodnú praktiku.

1.3. Prvoinštančný súd v tejto súvislosti objasnil, že pre výpočet RPMN sú dôležité vstupné parametre, pričom v zmluve o úvere je uvedená RPMN v nesprávnej výške 17,37 %, pretože pri skutočnej výške úveru 7 821 eur (zodpovedajúcej dohodnutej cene osobného automobilu zníženej o akontáciu + objednaný tovar za 417 eur) má suma 915 eur (Garancia Carlife a doplnkový zákaznícky servis) charakter poplatkov spojených s poskytnutím úveru, z čoho vyvodil, že pri výške mesačnej splátky 190,10 eura a počte splátok 72 má byť údaj RPMN v inej výške t. j. 29,23 %. Dôvodil, že aj celkové náklady úveru vyjadrené prostredníctvom RPMN v zmluve o úvere sú uvedené v nesprávnej výške.

1.4. Aplikujúc § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch súd prvej inštancie konštatoval, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, čo v danom prípade bolo preukázané a preto sa ďalšími námietkami žalobcu vo vzťahu k zmluvám z dôvodu hospodárnosti nezaoberal. Právne posúdenie potom za použitia ustanovení § 52, § 52a, § 53 ods. 1, ods. 4, ods. 5, ods. 12, § 54 ods. 1, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2, § 9 ods. 2, ods. 7, § 11 ods. 1 a § 15 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. uzavrel tým, že úver je potrebné vyhodnotiť ako bezúročný a bez poplatkov a žalovaná sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatila sumou 4 178,33 eura (11 999,33 eur žalobcom zaplatené úhrady mínus 7 404 eur kúpna cena vozidla mínus 417 eur doplnkový tovar, ktorý žalobca objednal a prevzal). Na uvedenom základe žalobe na zaplatenie 4 178,33 eur vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 15. decembra 2021 sp. zn. 19CoCsp/22/2021 rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP a žalobcovi priznal proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Na zdôraznenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovanej doplnil, že medzi stranami nebolo sporné, že žalobca ako dlžník a žalovaná ako veriteľ (resp. jej právny predchodca Consumer Finance Holding, a. s.) uzavreli 30. apríla 2016 zmluvu, ktorá bola v záhlaví označená ako zmluva o spotrebiteľskom úvere a tak ju aj súd prvej inštancie právne posúdil (ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa § 2 písm. d) v spojení s § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a súčasne ako spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Hoci bolo sporné, čo presne bolo predmetom financovania, mal za zrejmé, že išlo o viazaný spotrebiteľský úver podľa § 15 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Nebolo sporné ani to, že žalovaná uzatvárala uvedenú zmluvu prostredníctvom sprostredkovateľa - spoločnosti AUTOCENTRUM AAA AUTO a. s., ktorá súčasne v ten istý deň uzavrela ako predávajúci so žalobcom ako kupujúcim kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bola kúpa tam špecifikovaného automobilu. Sporné bolo, či medzi tým istým predávajúcim a kupujúcim došlo k uzatvoreniu nejakej ďalšej kúpnej zmluvy, alebo zmluvy o dodaní služby (ústnou formou).

2.1. Odvolací súd považoval za potrebné dať za pravdu žalovanej, že zákon nestanovuje, že predmetom financovania prostredníctvom spotrebiteľského úveru môžu byť iba tovary a služby, na kúpe ktorých sa spotrebiteľ a predajca dohodli v písomných zmluvách, teda že (písomnú) zmluvu o spotrebiteľskom úvere je možné uzavrieť aj na financovanie takých tovarov alebo služieb, ktoré nadobúda dlžník (kupujúci) na základe ústne resp. konkludentne uzavretých kúpnych alebo iných zmlúv. O tom, čo bude predmetom financovania v zmluve o viazanom spotrebiteľskom úvere, však musí byť spotrebiteľ informovaný už pred uzavretím zmluvy. Aj keď z povahy veci je zrejmé, že spotrebiteľ by si mal vybrať, čo chce kúpiť a čo chce prefinancovať spotrebiteľským úverom, povinnosť informovať spotrebiteľa o tovare alebo službe, na ktoré sa spotrebiteľský úver vzťahuje, a o ich cene (§ 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 129/2010 Z. z.) je povinnosťou veriteľa alebo jeho finančného agenta, nie povinnosťou spotrebiteľa. Podľa odvolacieho súdu preto neobstoí obrana žalovanej, že len financovala spotrebiteľským úverom to, čo si vybral žalobca; žalovaná bola povinná pred uzavretím zmluvy informovať žalobcu dostatočne určitým spôsobom o predmete financovania.

2.2. Odvolací súd bol názoru, že súd prvej inštancie správne identifikoval prepojenie medzi kúpnu zmluvou a zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktoré v preskúmvanej veci spočívalo nielen v predmete financovania (v dôsledku čoho kúpna zmluva a zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere podľa § 15 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. tvoria jeden obchodný celok), ale aj v tom, že predávajúci bol súčasne sprostredkovateľom (zrejme finančným agentom) veriteľa (§ 15 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z., podobne § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka). kúpnu zmluvu (prípadne kúpne zmluvy) a zmluvu o spotrebiteľskom úvere, ktoré boli uzatvorené pri tom istom rokovaní, považoval za potrebné posudzovať ako jeden celok. Rozvinul úvahu, že ak ten istý subjekt je predávajúcim a súčasne sprostredkovateľom (agentom) veriteľa, umožňuje to tomuto subjektu (okrem tlaku na uzavretie zmluvy o úvere práve s tým veriteľom, ktorého je predávajúci agentom) predložiť spotrebiteľovi na podpis taký formulár zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorom zohľadní viac záujmy predávajúceho (t. j. svoje vlastné) než spotrebiteľa - to sa týka aj predmetu financovania; mal preto za potrebné takto uzavreté zmluvy posudzovať nielen ako jeden celok, ale posudzovať ich prísne v tom zmysle, že poskytovateľ úveru má povinnosť konať s náležitou starostlivosťou. Ak zmluvy obsahujú ustanovenia, s ktorými mal sice spotrebiteľ možnosť sa oboznámiť pred ich podpisom, ale nemohol ovplyvniť ich obsah, nemožno tieto zmluvné ustanovenia považovať za individuálne dojednané, pričom dôkazné bremeno o individuálnom dojednaní zmluvných podmienok znáša dodávateľ (veriteľ) a v pochybnostiach je potrebné aplikovať výklad priaznivejší pre spotrebiteľa (§ 53 ods. 2, ods. 3, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

2.3. Z písomne uzavretej kúpnej zmluvy aj z výpovede žalobcu krajskému súdu vyplynulo, že vôľou žalobcu bola kúpa osobného vozidla a získanie úveru na dofinancovanie tohto vozidla, nie ďalší tovar alebo služby. Bol názoru, že ak predajca a sprostredkovateľ spotrebiteľského úveru v jednej osobe uviedol v zmluve o spotrebiteľskom úvere ako predmet financovania okrem doplatku kúpnej ceny automobilu, ku ktorému bola písomne uzavretá kúpna zmluva, aj ďalší tovar alebo služby, ktoré nesporne súvisia s kúpou predmetného automobilu (príprava vozidla na predaj, kamera s navigáciou, garancia Carlife) bez toho, aby záujem spotrebiteľa o tento tovar a služby vyplýval z uvedenej kúpnej zmluvy, bolo na veriteľovi, aby preukázal, že o tento tovar (a o jeho financovanie prostredníctvom spotrebiteľského úveru) skutočne mal v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľ záujem. Aj keď to nie je zákonom výslovne vylúčené, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považoval za veľmi neštandardné, aby sa v kúpnej zmluve, ak sa už uzatvára písomne, neuviedol všetok tovar a služby, ktoré sú predmetom jednej obchodnej transakcie a ktoré spolu nepochybne úzko súvisia. Poznamenal, že žalovaná túto praktiku nijako logicky nevysvetlila, pričom za podobné konanie (rozširovanie predmetu financovania bez preukázateľnej zhody vôle oboch zmluvných strán) bola už v správnom konaní sankcionovaná (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/61/2014).

2.4. Odvolací súd vo vzťahu k poisteniu Garancia Carlife akceptoval vysvetlenie, že poisťná zmluva bola uzatvorená samostatne v písomnej forme a preto nebolo potrebné zahŕňať ho do kúpnej zmluvy; vo vzťahu ku kamere a k službe „príprava vozidla na predaj“ však žalovaná neponúkla žiadne racionálne

vysvetlenie, prečo tento tovar a služba neboli zahrnuté do písomne uzatváranej kúpnej zmluvy, zvlášť keď kúpna zmluva a zmluva o spotrebiteľskom úvere boli žalobcovi predložené na podpis súčasne, v tom istom okamihu. Na margo faktúry, ktorou žalovaná argumentovala krajský súd uviedol, že aj keď je podpísaná žalobcom, nedokumentuje zhodu vôle predávajúceho a kupujúceho, o to viac, že táto faktúra bola vystavená a predložená žalobcovi na podpis v ten istý deň a na tom istom rokovaní súčasne s ostatnými listinami (najmä zmluvami), čo podstatne sťažuje možnosť spotrebiteľa oboznámiť sa podrobnejšie s jej obsahom; žalobca podpisom faktúry mohol jej obsah len vziať na vedomie (resp. potvrdil jej prevzatie), faktúru však jednostranne vystavil predávajúci, teda nie je prejavom vôle kupujúceho. Vzhľadom na veľký počet súčasne podpisovaných dokumentov žalobca vôbec nemusel faktúre venovať pozornosť, keďže ide o daňový doklad, ktorý bol preňho ako fyzickú osobu - nepodnikateľa zbytočný. Okrem toho predmetnú faktúru odvolací súd hodnotil ako neprehľadnú a zmätočnú, keď najprv obsahuje slová „Fakturujeme Vám predaj osobného automobilu“ (a nasledujú údaje o automobile), čo vzbudzuje dojem, že fakturovaná je len cena automobilu. Nižšie je síce zoznam, v ktorom je aj príprava vozidla k predaju, bezdrôtová kamera a Carlisle Garance, avšak bez jednoznačného uvedenia, že ide o ďalšie fakturované položky, takže bežný spotrebiteľ v situácii, v akej bol žalobca (súčasný predkladanie na podpis mnohých listín), aj keby chcel venovať faktúre primeranú pozornosť, nemusel by zistiť, čo vlastne je ňou fakturované.

2.5. Za podstatné odvolací súd vyhodnotil aj to, že predajca a sprostredkovateľ úveru (ako jeden a ten istý subjekt) do predmetu financovania zahrnul položku „Doplňkový zákaznický servis“ v hodnote 350 eur, pričom nie je zrejmé, aký bol skutočný obsah tejto služby, najmä akú protihodnotu spotrebiteľ za túto službu dostal. Nikde v zmluvnej dokumentácii sa obsah tejto „služby“ neuvádza, táto položka sa vyskytuje len na faktúre a v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Túto položku hodnotil ako fiktívnu, sledujúcu cieľ zvýšiť zisk predávajúceho, ktorý súčasne pôsobil ako sprostredkovateľ úveru, prípadne zisk veriteľa (alebo oboch subjektov súčasne), a teda ako skrytý poplatok za poskytnutie úveru. Vo všeobecnosti zákaznický servis resp. doplňkový zákaznický servis je vecou predajcu, je to jeho činnosť, ktorá vyplýva zo samotnej podstaty predaja nejakého tovaru, pričom to, že predajca má s predajom tovaru zákazníkom nejaké náklady, je premietnuté do kúpnej ceny tovaru (ako súčasť obchodnej marže predajcu). Podľa názoru odvolacieho súdu teda položka „Doplňkový zákaznický servis“ predstavuje také peňažné plnenie spotrebiteľa, za ktoré spotrebiteľ nedostal žiadne reálne protiplnenie, a je teda neprijateľnou zmluvnou podmienkou tak v kúpnej zmluve, ako aj v zmluve o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 53 ods. 4 písm. v) Občianskeho zákonníka, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, od ktorého vyžaduje platbu za službu (ktorá nie je hlavným predmetom plnenia - tým je pri kúpnej zmluve kúpa vozidla a pri zmluve o spotrebiteľskom úvere financovanie tej časti kúpnej ceny vozidla, ktorú žalobca nezaplatil pri podpise kúpnej zmluvy), ktorá je len fiktívna, resp. ktorá je výlučne v prospech dodávateľa, nie v prospech spotrebiteľa. V tomto kontexte opätovne poukázal na to, že obe zmluvy (kúpnu aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere) dojednával a predkladal žalobcovi na podpis ten istý subjekt, ide o vzájomne závislé zmluvy, tvoriace jeden obchodný celok. Predajcovi ako sprostredkovateľovi spotrebiteľského úveru jednoznačne nemohlo nebyť známe, o čo má žalobca záujem (o aký tovar a prípadne služby) a čo chce financovať spotrebiteľským úverom. Pokiaľ tento sprostredkovateľ zahrnul v zmluve o spotrebiteľskom úvere do predmetu financovania takú položku, o ktorej musel vedieť, že nie je žalobcom ani požadovaná a ani za ňu žalobca nedostáva žiadne reálne protiplnenie, nekonal s náležitou starostlivosťou (resp. konal vo svoj vlastný prospech, ako je uvedené vyššie); takéto konanie sprostredkovateľa je plne pričítateľné žalovanej s tým, že takúto položku možno považovať za skrytý poplatok za poskytnutie úveru, konštatoval krajský súd.

2.6. Odvolací súd zdôraznil, že v prípade pochybností o obsahu spotrebiteľských zmlúv je potrebné aplikovať taký výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší a zmluvné podmienky sa nepovažujú za individuálne dojednané, pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak (§ 53 ods. 3, § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Za dôkaz o individuálnom dojednaní zmluvy resp. jej niektorých zmluvných podmienok v tomto prípade nepovažoval Žiadosť o uzatvorenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá má prakticky totožnú formu a obsah ako samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere. Mal za zrejmé, že v skutočnosti nešlo o žiadosť, predloženú spotrebiteľom, ale o formulár vyplnený rovnako ako samotná zmluva

sprostredkovateľom úveru (aj keď s údajmi, ktoré čiastočne pochádzali od spotrebiteľa, najmä jeho osobné údaje). Ako nelogické hodnotil skutočnosť, aby žiadosť spotrebiteľa o úver obsahovala údaj o tom, na aký účet sa budú uhrádzať splátky, aká je výška RPMN (tento údaj spotrebiteľ sám vypočítať nevie); osobitne v súvislosti s predmetom financovania mu nelogicky vyznieva formulácia v žiadosti o úver: „Klient podpisom Zmluvy berie na vedomie, že výška poskytnutého úveru predstavuje doplatok kúpnej ceny Predmetu financovania A vo výške 7 404,00 eur, Kúpnu cenu Predmetu financovania B vo výške 1 332,00 eur.“ Takú istú formuláciu obsahuje aj samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere. Aj z tejto formulácie (tak ako aj z toho, čo bolo uvedené vyššie) krajský súd dovodil, že žalobca ako spotrebiteľ mohol podpisom žiadosti a podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere len vziať na vedomie údaje, ktoré do nej vložila žalovaná (resp. jeho sprostredkovateľ, za ktorého konanie žalovaná zodpovedá), teda nešlo o individuálne dojednané ustanovenia a tieto listiny nesvedčia o tom, že medzi žalobcom a žalovanou došlo k zhodným prejavom vôle financovať predmet financovania B dotknutým spotrebiteľským úverom (samotné odovzdanie formulára nie je dôkazom o tom, že spotrebiteľ bol aj náležite oboznámený s podmienkami zmluvy o úvere).

2.7. Odvolací súd zastával názor, že z rovnakých dôvodov nemožno považovať za prejav vôle žalobcu, že chce financovať predmetným spotrebiteľským úverom aj položky zahrnuté do tzv. predmetu financovania B, ani formulár Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere. Tento formulár je len súhrnom informácií o úvere, ktoré v štandardizovanej forme poskytuje veriteľ dlžníkovi. Aj keď žalobca v tomto prípade tento formulár podpísal, jeho podpis svedčí len o tom, že ho prevzal, prípadne že ho vzal na vedomie, nie je však prejavom jeho vôle financovať tie-ktoré tovary a služby prostredníctvom spotrebiteľského úveru. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd skonštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil, že medzi dodávateľom a spotrebiteľom nedošlo k zhodným prejavom vôle financovať predmetným spotrebiteľským úverom aj položky zahrnuté v zmluve do „predmetu financovania B“. Žalovaná nijako nepreukázala svoje tvrdenie, že žalobca mal možnosť vybrať si len predmet financovania A a odmietnuť predmet financovania B. Naopak, z vyššie uvedeného mu vyplynulo, že minimálne službu „Doplňkový zákaznícky servis“ spotrebiteľ nežiadal; ak veriteľ zadal do zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku úveru, ktorá nezodpovedala skutočnosti, toto jeho konanie možno hodnotiť ako nekalú obchodnú praktiku. Akcentoval, že minimálne pri položke „Doplňkový zákaznícky servis“ išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku, na zaplatenie takejto služby predávajúci nemal nárok a keďže sám predávajúci ako sprostredkovateľ pripravil aj zmluvu o spotrebiteľskom úvere, musel o tejto skutočnosti vedieť, a teda túto položku nemal zahrnúť do predmetu financovania, a tým ani jej cena nemala byť zahrnutá do celkovej výšky poskytnutého úveru. Preto minimálne v rozsahu ceny za túto „službu“ (350 eur) bola celková výška úveru v zmluve uvedená nesprávne, v neprospech spotrebiteľa, a nesprávne (s nesprávnym vstupným údajom o celkovej výške úveru) bola aj vypočítaná RPMN; z uvedeného dôvodu je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, ako správne uzavrel súd prvej inštancie.

2.8. Na uvedenom základe odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil. Odvolateľ nebol v odvolacom konaní úspešný a naopak úspešný bol žalobca, preto odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal žalobcovi proti neúspešnému odvolateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď uviedla, že doposiaľ nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená právna otázka, či „suma úveru poskytnutá na financovanie tovaru, ktorý je vo vzťahu k hlavnému účelu nákupu tzv. doplnkovým tovarom, je podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z. z. nákladom podľa § 2 písm. g), alebo istinou úveru podľa § 2 písm. l)“ a či „je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovaného tovaru, alebo služieb?“. Zhrnula podstatu svojich tvrdení tak, že nie je účastníkom ani jednej zo zmlúv uzavretých v rámci Predmetu financovania B; je len veriteľom, teda subjektom, ktorý poskytuje peňažné prostriedky na financovanie tovaru a služieb, na ktorých sa žalobca dohodol s predávajúcim (autobazár) a poisťovňou. Bez ohľadu na druh, alebo kvalitu doplnkových služieb a tovaru,

žalovaná nie je tým, kto tieto služby a tovary predáva. Súdom nižších inštancií vytkla, že sa vôbec nezaoberali platnosťou zmlúv o doplnkovom tovare, hoci žalobca celé odôvodnenie žaloby založil na tom, že zmluvy o doplnkovom tovare síce podpísal, ale vôbec tak nechcel urobiť. Pritom uviedla, že samotné zmluvy o kúpe tovaru a služieb sú samostatnými zmluvami, uzatvorenými s úplne inými účastníkmi a ani kúpna zmluva, ani poisťna zmluva, ani zmluva o poskytnutí služieb nie sú súčasťou úverovej zmluvy. Poukázala na to, že v úverovej zmluve je v súlade s ustanovením § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch len odkaz na tovar a služby, ktoré sa úverom financujú. Dovolateľka tiež uviedla, že hlavný predmet plnenia nemôže byť neprijateľnou podmienkou; poisťna zmluva, ani zmluva o dodaní tovaru a služby pritom nemôže byť neprijateľnou podmienkou úverovej zmluvy. Ďalej poznamenala, že žalobca v danom prípade požiadal písomne žalovanú o poskytnutie úveru aj na ďalší tovar a služby a išlo výlučne o prejav jeho vôle, nie o prejav vôle veriteľa. Veriteľ pritom extrémne preukazným spôsobom informoval spotrebiteľa o tom, čo a v akej výške je z úveru financované. Dovolateľka v tejto súvislosti konštatovala, že Predmet financovania A a Predmet financovania B sú v zmluve výrazne a zrozumiteľne uvedené. Nejde o žiadny skrytý tovar, službu, alebo poplatok. Spotrebiteľ mal možnosť vybrať si len Predmet financovania A, alebo zmluvu vôbec nepodpísať. Pokiaľ išlo o výšku celkových nákladov spotrebiteľa uviedla, že zmyslom RPMN je dať na jednu stranu všetko to, čo spotrebiteľ dostáva a na druhú stranu všetko to, čo dáva navyše oproti tomu, čo dostal. V danom prípade suma 1 332 eur za doplnkový tovar je cena služieb, ktorá suma nie je ziskom veriteľa, nakoľko „skončila“ u tretích osôb (rovnako ako kúpna cena za auto) a to na základe pokynu spotrebiteľa. Táto suma patrí do celkovej čiastky (rovnako ako istina úveru za kúpu auta), ale celkom určite nepatrí do nákladov spotrebiteľa. Dovolateľka podotkla, že nákladom spotrebiteľa a súčasne ziskom veriteľa je teda len rozdiel medzi celkovou sumou, ktorú od veriteľa dostal a celkovou sumou, ktorú mu bol povinný vrátiť. Doplnkový tovar a služby boli financované rovnako ako kúpa auta - poskytnutím istiny úveru, a teda nákladom úveru bol len úrok, ktorým veriteľ túto časť úveru úročil. Žalovaná konštatovala, že nižšie súdy v dôsledku právneho omylu dospeli k nesprávnemu rozhodnutiu v jej neprospech. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, prípadne ich zmenil a rozhodol tak, že žalobu zamietla.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že nesúhlasí s podaným dovolaním a predložené argumenty žalovanej považuje za nesprávne. Konštatoval, že schéma spolupráce medzi žalovanou v postavení úverového veriteľa a sprostredkovateľom (podnikateľská skupina AAA Auto) je založená na nekalej obchodnej praktike, ktorej výsledok bol nezákonný. Vopred (pred)formulované zmluvné podmienky vo vzťahu k cene automobilu a istine úveru odporujú skutočnej vôli klienta spotrebiteľa, čím dochádza k uvádzaniu spotrebiteľa do omylu v otázke skutočnej odplaty t. j. celkových nákladov za poskytnutie úveru.

4.1. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaná v dovolaní zjavne chybné označuje predmet financovania B ako „tovar“, ktorý údajne má byť vo vzťahu k hlavnému účelu nákupu tzv. doplnkovým tovarom. V skutočnosti položky: Doplnkový zákaznícky servis v sume 350 eur a Garancia Carlife v sume 565 eur zjavne nezodpovedajú pojmu tovar, nejde o vecné materiálne predmety (spolu 915 eur). Bezdrôtová kamera s navigáciou v sume 139 eur, čierne koberce 15 eur, wurth profesional 165 eur a balíček povinnej výbavy 48 eur mali byť darčekom bonusom (spolu 417 eur), ktorý mal žalobca dostať k autu grátis a v zmysle čl. I. Kúpnej zmluvy malo ísť o príslušenstvo vozidla. Pre žalobcu tento dodatočný náklad minimálne vo výške 915 eur pripočítaný k istine úveru nemal žiadny prínos, nebola mu zaň ani poskytnutá žiadna zodpovedajúca služba resp. protihodnota a žalobca si ani nie je vedomý za čo mu bol tento poplatok ako súčasť istiny účtovaný.

4.2. Predmet financovania B pozostáva výlučne z položiek, ktoré nesprevádzalo žiadne reálne plnenie v prospech spotrebiteľa, a ktoré sa v listinách vzájomne závislého kontraktu objavili bez vedomosti a v rozpore s vôľou žalobcu. Žalobca vyslovil presvedčenie, že Doplnkový zákaznícky servis a Garancia Carlife sú bez akýchkoľvek pochybností doplnkovými vedľajšími produktami, na ktoré dopadá kontrola neprijateľných zmluvných podmienok a svojou povahou sú nákladmi navyšujúcimi istinu úveru podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z.

4.3. Upriamil pozornosť dovolacieho súdu, že žalovaná podala dovolanie v identickom resp. obdobnom znení v právne totožnej veci vedenej na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn.: 4Cdo/322/2020, 7Cdo/106/2022, 4Cdo/93/2022. Za podstatné však považoval rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. októbra 2021 sp. zn. 2 Cdo/165/2020. Zopakoval, že „Doplnkový zákaznícky servis“ a „Garancia Carlife“ sú bez akýchkoľvek pochybností doplnkovými vedľajšími produktami, na ktoré dopadá kontrola neprijateľných zmluvných podmienok a svojou povahou sú nákladmi navyšujúcimi istinu úveru podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z.

4.4. Pripomenul, že právna otázka žalovanej opomína podstatu a účelovo vytvára konštrukciu samostatného zmluvného plnenia predmetu financovania B. Pokiaľ boli pri rokovaní uzatvorené viaceré podmienené spotrebiteľské zmluvy, potom je potrebné posudzovať ich vo vzájomnej súvislosti. Snahu žalovanej otvárať otázku platnosti zmluvy o tzv. doplnkových službách izolovane bez ich materiálneho obsahu a bez ich spojitosti s hlavným plnením považoval za účelovú. Vzhľadom na to navrhol podané dovolanie odmietnuť podľa § 447 písm. f) CSP, resp. zamietnuť podľa § 448 CSP.

5. Žalovaná v dovolacej replike k vyjadreniu žalobcu v celom rozsahu zotrvala na svojej argumentácii uvedenej v podanom dovolaní a naďalej trvala na tom, že je iba na vôli kupujúceho, t. j. žalobcu aké tovary a služby sa rozhodne prostredníctvom poskytnutého úveru financovať. Žalobca sa tak mohol rozhodnúť, že bude poskytnutým úverom financovať, buď iba doplatok kúpnej ceny motorového vozidla (predmet financovania 2 A), alebo spolu s kúpnu cenou, aj doplnkový tovar a služby (predmet financovania B). Jedná sa však výlučne o jeho rozhodnutie, do ktorého nemôže veriteľ poskytujúci finančné prostriedky zasahovať. Veriteľ je v tomto prípade viazaný vôľou kupujúceho, pričom bez tejto vôle sa nemôže samostatne rozhodnúť, že mu poskytne úver, aj na iné tovary a služby, ako na tie, o ktoré kupujúci prejavil záujem.

Kupujúci, tak môže uzatvoriť, buď iba Kúpnu zmluvu na kúpu motorového vozidla, bez potreby uzatvorenia Úverovej zmluvy - k financovaniu motorového vozidla dochádza výlučne z vlastných prostriedkov kupujúceho. Pričom v prípade, ak kupujúci nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu motorového vozidla, môže požiadať o jeho financovanie tretiu osobu, kedy dochádza aj k uzatvoreniu Úverovej zmluvy. To isté platí aj vo vzťahu k doplnkovému tovaru a službám. O tieto kupujúci buď prejaví alebo neprejaví záujem, pričom v prvom prípade, môže zabezpečiť ich financovanie z vlastných prostriedkov alebo prostredníctvom úveru. Takýmto spôsobom môže dôjsť k uzatvoreniu jednej, dvoch alebo viacerých zmlúv, podľa toho akým spôsobom a čo má kupujúci záujem financovať. Z vyššie uvedeného vyplýva jasný záver, že sa z hmotnoprávneho hľadiska jedná o samostatné zmluvy so samostatným predmetom financovania, ktoré je potrebné posudzovať samostatne a nezávisle.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné čiastočne zamietnuť a čiastočne odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.



9. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP (právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená).

12. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Najvyšší súd nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 CSP oprel prípustnosť dovolania dovolateľ. Situácia dovolateľa sa totiž môže v priebehu dovolacieho konania meniť. Napríklad ak dovolateľ tvrdí, že právna otázka ešte nebola na dovolacom súde riešená a medzičasom k jej vyriešeniu došlo. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predostretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

13. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v danom prípade zákonu zodpovedajúcim spôsobom vymedzila právne otázky, ktoré podľa jej názoru v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené: 1/ či suma úveru poskytnutá na financovanie tovaru, ktorý je vo vzťahu k hlavnému účelu nákupu tzv. doplnkovým tovarom, je podľa zákona o spotrebiteľských úveroch nákladom podľa § 2 písm. g) alebo istinou úveru podľa § 2 písm. l) a 2/ či je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovania tovaru alebo služieb.

14. Najvyšší súd najprv pristúpil k posúdeniu prvej otázky uvedenej v ods. 13. tohto rozsudku. Vec prejednávajúci senát v tejto súvislosti poznamenáva, že právna otázka bola v čase rozhodovania odvolacieho súdu a najmä podania dovolania už riešená v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/165/2020, na ktoré neskôr nadviazali rozhodnutia sp. zn. 4Cdo/322/2020, v ostatnom čase aj sp. zn. 7Cdo/31/2022 a sp. zn. 4Cdo/93/2022, aktuálne predstavujúce ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu a preto v zmysle vyššie uvedeného výkladu pre záver o prípustnosti dovolania nebolo určujúce subsumovanie prípustnosti podaného dovolania samotnou dovolateľkou pod ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Po konštatovaní prípustnosti dovolania v tejto časti pristúpil dovolací súd k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke a eventuálneho odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

16. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti,

t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

17. Smernica 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere bola do slovenského právneho poriadku prebratá zákonom o spotrebiteľských úveroch.

18. V zmysle § 2 písm. l) a písm. g) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia spornej zmluvy o úvere (t. j. 30. apríla 2016), na účely tohto zákona sa rozumie celkovou výškou spotrebiteľského úveru maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere [písm. l)], celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok [písm. g)].

19. V zmysle § 9 ods. 2 písm. g) cit. zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, písm. j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, písm. k) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

20. V rozsudku vo veci C-377/14 Radlinger, Radlingerová proti Finway a.s. sa Súdny dvor Európskej Únie okrem iného vyjadril k požiadavkám na náležitosti spotrebiteľských zmlúv a na otázku vnútroštátneho súdu, akým spôsobom sa má vykladať pojem „celková výška úveru“ obsiahnutý v článku 3 písm. l) a článku 10 ods. 2 smernice 2008/48 a pojem „výška čerpania“ obsiahnutý v bode I prílohy I tejto smernice odpovedal, že článok 3 písm. l) a článok 10 ods. 2 smernice 2008/48/ES ako aj bod I prílohy I tejto smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. V rozhodnutí Súdny dvor uviedol, že dôsledkom takehoto postupu, t. j. zahrnutia nákladov spotrebiteľa spojených s úverom do výšky čerpania úveru, je podhodnotenie RPMN, ktorého výpočet závisí od celkovej výšky úveru (bod 87). Zároveň informácia o celkových nákladoch úveru umožňuje spotrebiteľovi porovnať ponuky úverov a posúdiť rozsah jeho záväzku (bod 90).

21. Na to, aby bolo možné konštatovať splnenie povinnosti veriteľa vyplývajúcej z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, musia byť podľa názoru dovolacieho súdu údaje uvedené v spotrebiteľskej zmluve uvedené nielen formálne, ale zároveň musia byť aj úplné, určité, zrozumiteľné a správne. Týmto spôsobom zákonodarca chráni spotrebiteľa a naplňa účel sledovaný právnou pravou spotrebiteľských zmlúv, ktorým je úplné informovanie spotrebiteľa o podmienkach v tomto prípade úverovej zmluvy v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Správnosť údajov totiž nepochybne ovplyvňuje rozhodnutie spotrebiteľa vstúpiť do určitého záväzku. Zároveň spotrebiteľ musí mať možnosť zoznámiť sa so skutočným obsahom právneho úkonu, aby vedel, čo konkrétne je predmetom dojednávania a aké sú jeho práva a záväzky z toho plynúce. Ak by sa pripustil výklad, že akýkoľvek údaj (teda aj chybný) uvedený v zmluve spĺňa podmienky § 9 ods. 2 cit. zákona, stratilo by toto ustanovenie zmysel. Jednou z obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy je aj údaj o výške úveru, ktorého definíciu podáva ustanovenie § 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľ na základe správne v zmluve uvedených informácií o výške skutočne poskytnutého úveru, dostáva jasnú predstavu o celkovej hodnote svojho záväzku, o tom, čo vlastne spláca a akú sumu si skutočne požičal, ako aj to, akú má povahu jeho záväzkov z hľadiska nákladov s ním spojených. Zároveň nesprávne uvedený údaj

môže mať za následok vplyv na správnosť ďalších údajov spotrebiteľskej zmluvy a tiež na samotnú výšku záväzkov spotrebiteľa (výšku splátky, úročenie úverovej sumy). Pokiaľ teda údaje predstavujúce obligatórne náležitosti spotrebiteľskej zmluvy nie sú uvedené v zmluve správne, nemožno hovoriť o splnení povinnosti podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom nesplnenie z neho vyplývajúcej povinnosti zákon striktnie sankcionuje tým, že spotrebiteľský úver sa stáva od počiatku bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch). V tomto smere teda neexistuje žiadna výnimka a veriteľ sa nemôže zbaviť svojej povinnosti, resp. nemôže konvalidovať nesprávne, či zavádzajúce údaje v zmluve tým, že v nej síce výslovne uvedie, akú čiastku predstavuje náklad, avšak zároveň ho prezentuje ako súčasť poskytnutého úveru, teda aktívum, hoci v skutočnosti ide o náklad spotrebiteľa, a to ani za tej podmienky, že klient súhlasí s okamžitým započítaním nákladu do výšky úveru.

22. V dôsledku navýšenia celkovej výšky úveru o náklad nemôže byť správne vypočítaná ani výška RPMN, keďže výpočet RPMN je závislý od výšky poskytnutého úveru. Navýšenie celkovej výšky úveru o náklady má zároveň aj ten následok, že sa bude úrobiť nielen poskytnutý úver, ale aj náklad, tým pádom dôjde k zvýšeniu celkovej splatnej čiastky a mení sa tým výška hlavného predmetu zmluvy. Za tohto stavu bol preto správny záver súdov nižších inštancií, že úverová zmluva neobsahuje správne údaje v zmysle § 9 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa a rovnako správne uplatnili aj sankciu za porušenie tejto povinnosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) cit. zákona.

23. Právnu otázku nastolenú dovolateľkou možno pokladať za vyriešenú už uznesením najvyššieho súdu z 27. októbra 2021 sp. zn. 2Cdo/165/2020 so záverom, že „z obsahu kúpnej zmluvy vyplýva, že časť kúpnej ceny vo výške 684,80 eur bola predávajúcemu zaplatená v hotovosti pri podpise zmluvy, a že zvyšná časť kúpnej ceny vo výške 5.489,20 eur bude predávajúcemu zaplatená prostredníctvom úveru na základe zmluvy o úvere. Z obsahu úverovej zmluvy však jednoznačne vyplýva celková dojednaná výška úveru v sume 6.163,20 eur s tým, že predmetný spotrebiteľský úver bol účelovo viazaný, a to na obstaranie tam uvedeného predmetu financovania, ktorým bolo predmetné motorové vozidlo Citroën C4 Grand Picasso Diesel 1,6 HDi. Dovolací súd však konštatuje, že v zmysle § 52a ods. 2 OZ vyplýva jednoznačná závislosť týchto zmlúv, čo nerozporovali ani súdy nižšej inštancie. Avšak dovolací súd je toho názoru, že pokiaľ v zmysle § 52a ods. 2 OZ je daná vzájomná zmluvná závislosť, tak táto závislosť musí byť zrejماً aj z obsahu dojednaných zmlúv, a teda nesmie byť vzájomné dojednanie takýchto zmlúv odlišné. V tomto prípade nekorešpondujúce v dojednanej výške pri kúpnej zmluve - kúpnej ceny (5.489,20 eur) a pri spotrebiteľskom úvere - výška spotrebiteľského úveru (6.163,20 eur). A to bez ohľadu na vystavenú faktúru č. U., ktorou bol fakturovaný predaj osobného automobilu Citroën C4 Grand Picasso 1,6 HDi vrátane doplnkového zákazníckeho servisu a Carlife Garancia. Dovolací súd tak konštatuje, že uplatnenie § 52a ods. 2 OZ na zmluvné dojednanie (kúpnu zmluvu a spotrebiteľský úver) je v tomto prípade zásadné. Na základe uvedeného je nepochybné, že RPMN uvedená v úverovej zmluve nezodpovedá kúpnej cene, ktorá je uvedená v kúpnej zmluve, t. j. 6.174 eur, po odpočítaní zaplatených 684,80 eur v sume 5.489,20 eur a následkom čoho je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov v zmysle ustanovenia § 11 ods. 1 písm. d/ zák. č. 129/2010 Z. z.“.

24. Dovolací súd nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od týchto záverov, pretože nie sú v rozpore s ustanovením § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto konštatuje, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov. Obdobnou otázkou sa dovolací súd zaoberal aj v rozhodnutiach sp. zn. 4Cdo/322/2020, sp. zn. 4Cdo/93/2022 a 7Cdo/31/2022, na ktoré v okolnostiach posudzovanej veci v celosti tiež poukazuje.

25. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP vo vzťahu k prvej vymedzenej právnej otázke preto dovolací súd nepovažoval za relevantný z hľadiska dôvodnosti dovolania, keďže napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

26. V časti, v ktorej žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie veci v otázke, či je dodávateľ viazaného spotrebiteľského úveru hmotnoprávne zodpovedný za kvalitu financovania tovaru alebo služieb, dovolací súd uvádza, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k

odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

27. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

28. Z uvedeného teda vyplýva, že dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia je pre prípustnosť dovolania relevantný len vtedy, ak vec nesprávne právne posúdil odvolací súd alebo ak v odvolaní namietané nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie odvolací súd svojím procesným postupom nenapravil. Avšak nemôže tomu byť v prípade, ak samotná strana sporu nevyužila svoje právo namietat konkrétnu nesprávnosť v rámci podaného odvolania; v takom prípade strana sporu mala možnosť uplatniť svoj vplyv na výsledok konania vo vzťahu ku konkrétnej otázke, ale keď tak neurobila, hoci tak urobiť mohla a mala, predmetná otázka sa nestala predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý nemal možnosť v rámci opravného konania vyhodnotiť jej opodstatnenosť aj vo vzťahu k existujúcej judikatúre najvyššieho súdu. V tomto prípade odvolací súd neposudzoval nastolenú otázku žalovanej a preto sa jej preskúmania nemôže úspešne domáhať v dovolacom konaní.

29. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejmá), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

30. Z uvedeného možno urobiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

31. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

32. Najvyšší súd na uvedenom základe dovolanie v časti vymedzenej prvou právnou otázkou ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP a zároveň v časti, v ktorej žalovaná namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 CSP v druhej otázke odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako neodôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

33. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), preto mu dovolací súd proti žalovanej priznal v súlade s § 262 ods. 1 CSP nárok na náhradu

trov dovolacieho konania s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.